

STRPNOST, SPOŠTOVANJE, SODELOVANJE

**TEDEN
VZGOJE
2023**

1. 9. 2023 do 7. 9. 2023

Društvo katoliških pedagogov Slovenije
v sodelovanju s
Komisijo za šolstvo pri SŠK
in **Slovenskim katehetskim uradom**

Strpnost, spoštovanje, sodelovanje

Zdi se, da je letošnji naslov Tedna vzgoje, ki ga v Društvu katoliških pedagogov Slovenije (DKPS) pripravljamo že 6. leto, nastal v duhu odziva na obsežne naravne katastrofe, ki so nas prizadele v letošnjem poletju. Pa ni tako, čeprav smo neizmerno veseli, da je naslov zaživel v praksi, med ljudmi, ki so bili prizadeti, z ljudmi, ki so jim priskočili na pomoč. Zato verjamemo, da bodo tudi letošnji prispevki zaživel med ljudmi in jih nagovorili.

Kot nas je narava presenetila v minulem poletju, nas je katoliške pedagoge presenetila družbena klima v preteklem šolskem letu. Ker se zavedamo, da vzgajamo generacije otrok, najstnikov in študentov za prihodnje obdobje, smo se še bolj zazrli v vrednote, ki jih živimo in, upamo, uresničujemo v praksi. Strpnost, spoštovanje in sodelovanje so vrednote, ki jih imamo zapisane v našem Etičnem kodeksu.

Vzgojno-izobraževalni sistem se srečuje z več izzivi. Premalo imamo prostora, da bi zapisali vse. Poleg praktičnih težav, ki se najbolj kažejo v kadrovski stiski v vzgoji in izobraževanju, smo bili negativno presenečeni ob porastu nasilja med mladimi, tako pri nas kot v tujini, nadalje pa tudi nad vsebinami, ki krnijo osebno, spolno in domovinsko identiteto med odraščajočimi, ki si svojo identiteto ravno takrat gradijo. Končno pa se pri našem delu srečujemo tudi z življenjskimi vprašanji, kot je nedotakljivost življenja. Naša drža je jasna: človeško življenje je nedotakljivo od spočetja do naravne smrti. Se pa bojimo, da nihče ni pomislil, da se bomo kaj kmalu lahko srečevali z vprašanji mladih, ki se bodo soočali s stiskami ob slovesu njim ljubljenih oseb, ki se jim bo končalo življenje zaradi človeških odločitev.

Strpni smo, če upoštevamo drugače misleče in delujoče. Spoštujemo človeka, ker cenimo njegovo vrednost in njegovo dostojanstvo. Spoštujemo mnenja drugih, želimo pa tudi spoštovanje naših mnenj. Predvsem strokovnih. Ne glede na ideološko usmeritev. Žal pa tega ne zaznavamo »na terenu«. Ravno nasprotno. Še vedno smo ujetniki sistema, v katerem si nekateri ne želijo ali ne upajo izpostaviti. Zaradi različnih razlogov. Naj Teden vzgoje prispeva, da izpostavimo delček svojih vrednot, delček mnenj naših članov ali pa ljudi, ki z nami z veseljem sodelujejo. Ker se spoštujemo, sodelujemo. Ker se spoštujemo, smo strpni.

Vzgojo pri našem delu jemljemo z vso resnostjo. Zato se nam zdi pomembno, da v začetku šolskega leta nagovorimo vse, ki pri vzgoji sodelujemo. To pa nismo samo zaposleni v vzgoji in izobraževanju, pač pa vsi s svojim zgledom in delovanjem na vseh področjih. Veseli nas, da tudi letošnji Teden vzgoje pripravljamo v sodelovanju s Komisijo za šolstvo pri Slovenski škofovski konferenci in Slovenskim katehetskim uradom.

Učimo se strpnosti, da upoštevamo drugačne od sebe, učimo se spoštovati vsakega človeka zaradi njegovega dostojanstva. Potem smo le še korak do sodelovanja. To je nujno za preživetje skupnosti. Strpnost, spoštovanje, sodelovanje. Vnesimo to geslo v svoje službeno delovanje in na vseh ravneh svojega življenja. Želimo si strpnejšo, bolj spoštljivo družbo za družbo, ki ne bo sodelovala samo ob naravnih katastrofah, pač pa na vseh področjih življenja.

Matevž Vidmar

podpredsednik DKPS in koordinator Tedna vzgoje

BLAGOSLOV ŠOLSKIH TORB IN ŠOLSKEGA LETA

Nebeški Oče, prosimo te,
blago + slovi šolske torbe,
učence, ki jih bodo nosili
in se vse leto marljivo učili.

Blago + slovi vzgojitelje,
učitelje, katehete in starše,
ki se trudijo za napredek
in razvoj učencev.

Naj vsi spoštujejo drug drugega
in vedno bolj spoznavajo

Tvojo veličino, lepoto,
modrost, dobroto in ljubezen.

Naj živijo srečno in polno življenje.

Po Kristusu, našem Gospodu.

Amen.

Petek, 1. 9. 2023

Ščit vere, čelada odrešenja, meč Duha in molitev v Duhu so naša edina pomoč in rešitev pri krščanski vzgoji otrok in mladine

Vzgajati otroke in mladino za življenje, v katerem bodo vodilo krščanske vrednote, ni lahko. Živimo v svetu, ki nam ponuja digitalizacijo z namenom olajšati vsakdan, obenem pa ta krha medčloveške odnose. Internetne strani vabijo mlade v svet lepote in igrivosti, v svet, ki ne pozna bolečine, prilagajanja, temveč goji sebični jaz. Starši imajo vse manj časa za druženje s svojimi otroki ter jih vpisujejo v razne krožke in k raznim dejavnostim. Današnje življenje tako piše vedno več zgodb o izgubljenih poteh mladih, večnem iskanju smisla življenja. Vedno več je med mladimi obupa. Preizkušnjam ter stiskam niso več kos.

V tej smeri se govori tudi o evtanaziji kot pripomočku za odrešitev bolečine in dokončanju življenja. Le-tisti, ki niso bili vzgojeni v veri, ki nimajo upanja v večno življenje, razmišljajo o poti, ki bi bila zanje lažja. Človek, čigar srce gori za Božjo ljubezen, pa vse svoje trpljenje in bolečino daruje Gospodu. Vsak dan svojega življenja pije iz studenca žive vode in svoj jarem polaga pred Gospoda. Take so dejanske in resnične življenjske poti mnogih bolnikov, starostnikov, naših sorodnikov in prijateljev, ki želijo še ob zadnjem dihu v globini svojega srca peti hvalnico Bogu, pa čeprav je njihov boj prežet s hudo bolečino. V njihovih izrečenih besedah se odraža spoštovanje do življenja, ki bi moralo biti sveto slehernemu človeku.

Ob tej točki se nam zastavljata vprašanji: »Kje smo kot družba zgrešili?« in »Kaj še lahko naredimo, da ne bomo drveli v napačno smer?«

Krščanski odnosi med ljudmi, ki gradijo na strpnosti, spoštovanju in sodelovanju, se zrcalijo med sadovi Duha, ki jim na žalost vse preveč zapiramo vrata. Ti sadovi Duha so kot vinograd, ki ga posadiš, zalivaš in neguješ. Dobiš le toliko, kolikor vanj vložiš. Za uspeh pa je potrebna ljubezen, ki je najpomembnejša.

Težak je boj proti zlu, ki se vedno bolj širi po svetu. Iščimo moč in pomoč v Božji besedi. Oprimo se na Pavlove besede, ki nam naroča: »Predvsem pa vzemite ščit vere, z njim boste mogli pogasiti vse ognjene puščice hudega. Vzemite tudi čelado odrešenja in meč Duha, kar je Božja beseda. Ob vsaki priložnosti molite v Duhu z vsakršnimi molitvami in prošnjami.« (Ef. 6, 16-18).

Zato verjamem, da bo z našimi molitvami in prošnjami Gospod okrepil naša prizadevanja po dobri krščanski vzgoji in nam poslal pomoč kot obljublja po Izaiju: »Tako bo z mojo besedo, ki prihaja iz mojih ust: ne vrne se k meni brez uspeha, temveč bo storila, kar sem hotel, in uspela v tem, za kar sem jo poslal.« (Iz. 55, 11).

Katja Podobnik, svetovalna delavka, mati treh otrok in stari starš vnuku in vnukinji

V prvem dnevu Tedna vzgoje v Božje naročje izročamo naše najmlajše.

1. Jezus, prosimo za vse otroke v vrtcih. Naj v njih vzklije seme vere v tvojo neizmerno dobroto.
2. Jezus, prosimo za vse vzgojiteljice in vzgojitelje, ki se dnevno srečujejo z otroki, da bi mogli v njih videti tvoj nedolžni pogled.
3. Jezus, prosimo za vse ostale zaposlene v vrtcih, ki poskrbijo, da otroci živijo v varnem, čistem in mirnem okolju, blagoslavljal jih pri njihovem delu.
4. Jezus, prosimo za vse politike in druge, ki odločajo o delovanju vrtcev. Daj jim modrosti Svetega Duha, da bi spoznali pomembnost raznovrstne in kvalitetne predšolske vzgoje.
5. Jezus, prosimo za vse rajne, ki so bili zaposleni v vrtcih. Njihovo nevidno delo poplačaj z večnim življenjem.

Sobota, 2. 9. 2023

Sodelovanje

Pozdravljeno, novo šolsko leto. In pozdravljeno novo veroučno leto.

Tako prijetno jesensko diši vse naokoli. Spet začenjamo in spet se družimo od običajnih in utečenih urah, pred šolo, župniščem, na igrišču in na dvorišču šole ali župnijskega doma. Vsi, veliki in mali, učitelji in učenci, profesorji in dijaki. Čez mesec dni se nam bodo pridružili še študenti. Toliko si imamo povedati in vsi smo ob tem začetku polni načrtov in pričakovanj, ker spet začenjamo nekaj na novo.

Počasi bo vsa ta začetna navdušenost nekam izginila in se prelila v sprotno delo. Združeni v oddelkih in skupinah bomo jadrili novim izkušnjam in znanjem naproti. Pred nami bo mnogo možnosti za sodelovanje. Vsak od nas jih bo imel, ker bo del neke skupine in delovanje skupine kot celote bo prinašalo veliko večje sadove, kot če v skupini delujemo kot posamezniki.

Sodelovanje, sodelovati. Kaj je že to? To je cela vrsta prizadevanj dveh ali več oseb z namenom, da dosežemo skupni cilj, v našem primeru, uspešno prebroditi še eno šolsko oz. veroučno leto. Spomnimo se, kako je Jezus rekel svojim učencem, ko so se po celonočnem lovu vračali praznih rok: "Odrinite na globoko in vrzite svoje mreže." In učenci so tako tudi naredili. Tako bomo naredili tudi mi. Z novim upanjem, trudom in vero. Vrgli bomo svoje mreže za lov. Lovili bomo novo znanje, veščine in spretnosti, gradili trdne, odkrite in spoštljive odnose v skupnosti, ki ji pripadamo.

Z Božjo pomočjo.

Med letom bomo spremljali svoj lov in se spraševali, kdaj in zakaj so bile moje in naše mreže polne in kdaj in zakaj prazne ter kaj naj naredim oz. naredimo, da bodo spet polne.

Starši, pedagoški delavci, učenci, dijaki, študenti, bodimo drug drugemu v oporo.

Marija Pisk, upokojena prof. razrednega pouka

Sobota, 2. 9. 2023 - PROŠNJE

V drugem dnevu Tedna vzgoje na oltar izročamo vse, ki so vključeni in delujejo v osnovnih šolah.

1. Naš Učitelj Jezus, prosimo te, da bodo otroci v osnovnih šolah rasli tudi na duhovnem področju.
2. Naš Učitelj Jezus, naj se starši katoliških družin zavedajo pomena duhovne rasti in naj svoje otroke vodijo k zakramentalnemu življenju, vsi, tudi neverni, pa naj vzgajajo otroke v duhu ljubezni.
3. Naš Učitelj Jezus, daj, da se bodo učitelji zavedali, da s svojim življenjem in zgledom prinašajo med otroke tvoje usmiljenje in dobroto.
4. Naš Učitelj Jezus, blagoslovi vse, ki nasprotujejo krščanskim vrednotam, da bodo postali odprti za konstruktivni dialog.
5. Naš Učitelj Jezus, sprejmi vse rajne, ki so bili zaposleni v osnovnih šolah, povrni jim za njihovo delo.

Nedelja, 3. 9. 2023

O strpnosti, spoštovanju in sodelovanju

Strpnost, spoštovanje, sodelovanje so tri vrednote, ki so med seboj tesno povezane in pogojene. V današnjem času pa bolj kot kdajkoli pomembne, saj se svet, v katerem živimo, zelo hitro in globalno spreminja na vseh področjih. Soočamo se z različnimi narodnostmi, kulturami, mišljenji ljudi, verskimi in političnimi prepričanji. Vse to nam ustvarja novo življenjsko okolje - okolje drugačnosti, ki v preteklosti morda ni bilo tako izrazito, zato pa se ga moramo danes tem bolj učiti razumevati in sprejemati.

Strpnost je namreč sprejemanje in razumevanje drugih tudi, če z nami ne delijo istih vrednot načina razmišljanja in ravnanja. Podobno bi lahko rekli, da pomeni strpnost spoštovanje in razumevanje drugega človeka. Biti strpen oziroma spoštljiv do drugačnosti pa seveda še ne pomeni sprejeti ali odobravati to, kar je nesprejemljivo. Vemo, da ostajajo meje in splošno veljavni zakoni, ki jih je treba upoštevati. Nespoštljivega obnašanja seveda ne moremo tolerirati.

Nasprotje strpnosti in spoštovanja je ne-strpnost, kar pomeni nastrojenost proti vsemu, kar ni po našem okusu, zahtevah in pričakovanjih. Na žalost lahko vidimo, da je v vsakdanjem življenju med nami veliko nestrpnosti. Čas nas neusmiljeno priganja, nestrpni smo, če se računalnik počasi aktivira, nestrpni v koloni vozil, nestrpni, če ne moremo takoj izraziti svojih mnenj, če moramo dolgo poslušati drugega, nestrpni, če se mnenje drugega ne ujema z našim, nestrpni, če je kdo nespreten, okoren, počasen pri delu.

Potrebno si je vzeti čas za miren premislek, kako izboljšati strpnost in spoštovanje do samega sebe. Potrebno je sprejeti svoje meje, analizirati svoja nestrpna čustva, skušati se vživeti v drugega, razumeti njegove pogojenosti in ravnanja. Strpnost je treba gojiti. Najprej si moramo zanjo prizadevati odrasli: starši, učitelji, vzgojitelji. Otroci bodo šli po naših stopinjah, bodisi po poti strpnosti ali nestrpnosti.

Otroke je treba k strpnosti in spoštovanju navajati že zelo zgodaj. Spodbujati jih moramo, da poslušajo in se pogovarjajo z drugimi, učimo jih odprtosti in velikodušnosti do drugih, pokažimo jim različnosti, odgovarjamo na njihova vprašanja o različnostih, bodrilo jih, naj sodelujejo v različnih skupinah.

Ko sprejmemo druge takšne, kot so, in odkrijemo, da so njihove različnosti nekaj, kar nas lahko obogati, potem je možno tudi dobro sodelovanje. Tudi na tem področju je dobro upoštevati zlato pravilo: »Bodite do drugih strpni (spoštljivi) tako, kot želite, da bi bili drugi strpni (spoštljivi) do vas!«

s. Barbara Šelih, *katehetinja*

Nedelja, 3. 9. 2023 - PROŠNJE

Ob začetku šolskega leta na oltar položimo naše skupne prošnje.

1. Dobri Bog, prosimo te za vse vrtčevske otroke, šolarje, dijake, študente in druge vpletene v vzgojno-izobraževalni proces, blagoslovi njihovo delo, trud in notranjo rast.
2. Dobri Bog, naj se vzgojitelji, učitelji, profesorji in drugi zavedajo svoje vloge pri vzgoji mladih.
3. Dobri Bog, daj staršem vztrajnosti in poguma, da bodo svoje otroke vzgajali za dobre, odgovorne državljane in kristjane.
4. Dobri Bog, odgovorni v politiki in družbi naj spoznajo pomen vzgoje v današnjem času.
5. Dobri Bog, v svojem usmiljenju sprejmi k sebi vse rajne iz naših družin.

Spoštovanje

Spoštovanje človeka se začne v naših mislih, izkazuje se v besedah in potrdi v dejanjih. Samo če se zavedam svoje ljubljenosti v Gospodovih očeh, zmorem izstopati iz sebe, pozabljati na svoj ego in začutiti sočloveka. Zmorem slišati dobre ideje, ugledati dobre stvaritve ter dosežke drugih iskreno pohvaliti. Zmorem videti veselje in žalost bližnjega ter mu dati na razpolago svoj čas in mu prisluhniti. Zmorem se živeti v drugega in presoditi, katere besede niso nikoli sprejemljive, katere besede bodo težke, a potrebne, ali katere moje besede bodo ranile sočloveka in zato zahtevajo opravičilo, da bo ponovno vzpostavljeno zaupanje. Spoštljiva komunikacija je umetnost, ki se je učimo vse življenje in pripomore k osebni rasti in razvoju skupnosti.

Včasih me kar zmrazi ob očitni brezčutnosti, ki vlada na družbenih omrežjih. Samo pomislimo na naslove in vsebine spletnih člankov o aktualnem družbenem dogajanju; preštevilni izhajajo iz polariziranosti družbe in imajo za cilj družbo še bolj polarizirati in razpihati sovražnost. To se nazorno kaže v poplavi žolčnih komentarjev, ki sledijo. Da ne omenjam verbalnega nasilja med mladimi, v katerega le redkokdaj dobimo vpogled; včasih šele takrat, ko gredo dogodki čez rob. Nedavno sem imela možnost, na lastne oči prebrati hladnokrvno napisano sporočilo: »Ubij se! Požri tablete! Tako in tako si odveč na svetu.« In vse te težke besede zaradi medvrstniških nesoglasij in medsebojnega nagajanja. »Kako je to mogoče?« se vprašaš. »Kje je vzrok? Kako izostriti empatijo?«

Menim, da se rešitev problema skriva v aktivnem preživljanju skupnega časa – od ranega otroštva do smrti - s čim manj virtualnega pogovarjanja in s čim več doživljanja odnosov v živo. Ko gledaš oči in obrazne poteze ljubečega starša, ko čutiš varnost v njegovi roki, ko slišiš mili zven besed osebe, ki te brezpogojno ljubi, ko hvaležno sprejemaš čas, ki ga s teboj deli, ko občutek ljubljenosti in spoštovanja prodre vate skozi vse čute, se vžge v tebi ogenj, da si znaš aktivno odgovoriti vsak dan znova na vprašanje: »Kdo je moj bližnji?«

Klara Levstek, profesorica angleščine na Srednji šoli Nova Gorica

Ponedeljek, 4. 9. 2023 - PROŠNJE

Danes se v prošnjah spomnimo vseh, ki so vpeti v srednješolsko izobraževanje.

1. Bog, Sveti Duh, navdihuj srednješolce v rasti in pri sprejemanju življenjskih odločitev.
2. Bog, Sveti Duh, blagoslavljal profesorje pri njihovem delu, da bodo dober zgled dijakom, ki so jim zaupani.
3. Bog, Sveti Duh, opogumljal starše, da bodo vztrajni pri vzgoji svojih otrok v njihovem najstniškem obdobju.
4. Bog, Sveti Duh, razsvetljuje odgovorne, da bodo omogočili, da postanejo srednje šole prostor svobodnega kritičnega razmišljanja in da v njih mladim ne bodo vsiljevali ideoloških odgovorov.
5. Bog, Sveti Duh, naj bodo v Očetovo naročje sprejeti vsi, ki so obiskovali srednje šole, predvsem tisti, ki so prag večnosti prestopili v mukah osebnih stisk in strahov.

Torek, 5. 9. 2023

Povejmo naglas!

Katoliški pedagogi smo pred velikimi etičnimi izzivi pedagoškega dela, ne glede na to, ali poučujemo v osnovni ali srednji šoli ali na fakulteti. Sam sem redni profesor na Univerzi v Ljubljani, kjer se je v enopartijskem sistemu kadrovalo zelo premišljeno. Nestrpnost do drugače mislečih pa je tudi v času po osamosvojitvi še vedno prisotna, kar sem pred nekaj leti močno občutil na svoji koži.

Ali smo kristjani strpni do nekristjanov in ali so nekristjani strpni do kristjanov? Primerov iz vsakdanjega življenja, ki ponujajo odgovor na to vprašanje, je veliko. Sam menim, da se strpnost do kristjanov konča v trenutku, ko odločno in na glas povemo svoje mnenje o perečih temah. Pedagoški delavci imamo na vseh stopnjah izobraževalnega sistema tudi odgovorno vzgojno vlogo. Delamo z mladimi, ki grejo skozi šolski sistem, v katerem je veliko pomanjkljivosti, ne samo ko je govora o naši polpretekli zgodovini, pač pa tudi na drugih področjih. Posebno nevarnost pa danes predstavljajo agresivni poskusi prevrednotenja pravih vrednot, ki temeljijo na spoštovanju človeka, njegovega življenja, družine, domovine in vsega ostalega, čemur pravimo krščanske vrednote. Kaj lahko naredimo krščanski pedagogi, da bi preprečili ali pa vsaj začasno zaustavili nasilen vstop škodljivih in dolgoročno pogubnih ideologij v izobraževalni sistem? Teorija spola počasi prodira v osnovne in srednje šole, na Univerzi v Ljubljani je že fakulteta z uniseks WC-jem oz. spolno nevtralnimi straniščem, kot mu pravijo, kar je nov korak v smeri spreminjanja tradicionalnih spolnih shem v naši družbi. Ideologi teh teorij govorijo o vključevanju in spoštovanju ter neenakosti LGBTIQ+ oseb. Kdor argumentirano, četudi strpno in spoštljivo pove drugačno mnenje o tej temi, je takoj obtožen diskriminatornosti in sovražnega govora. Bomo zato molčali ali celo za vedno utihnili? Jaz ne bom. Želim ostati odgovoren in aktiven državljan. Držal se bom tistega, kar sem pred leti zapisal v besedilu skladbe z naslovom Povejmo naglas. Prepričan sem namreč, da smo o življenjsko pomembnih odločitvah, kot sta na primer splav in evtanazija, kristjani dolžni jasno izraziti svoje mnenje. Povejmo odločno, povejmo naglas, prihodnost sveta je odvisna od nas. Povejmo naravnost, povejmo naglas, premagajmo strah in sprožimo plaz, naj ne bo nam vseeno, molk je poraz. Naj nam pri tem pomaga Sveti Duh. Naj nam pri tem pomaga tudi blaženi Anton Martin Slomšek, zavetnik šolarjev, dijakov, učiteljev, vzgojiteljev in pedagogov.

prof. dr. Leon Oblak

Torek, 5. 9. 2023 - PROŠNJE

Študentje mesec kasneje, kot vsi ostali začenjajo akademsko leto. Kljub starosti se njihove osebnosti v procesu vzgoje še vedno izoblikujejo. Danes prosimo zanje:

1. Gospod Jezus, daj, da bodo študentje pri svojem študiju odkrivali tvojo modrost.
2. Gospod Jezus, prosimo, da bi mogli znanstveno-raziskovalni delavci s svojim delom prispevati k pravičnejši in boljši družbi.
3. Gospod Jezus, naj se vsi zaposleni v visokem šolstvu zavedajo svoje odgovornosti in vestno izpolnjujejo določene jim naloge.
4. Gospod Jezus, prosimo te, da bi mediji in širša družba znala sprejemati argumente stroke.
5. Gospod Jezus, povrni z večnim življenjem vsem, ki so s svojim znanstveno-raziskovalnim delom prispevali k razvoju in blaginji naše družbe.

Sreda, 6. 9. 2023

Razcvet identitete

Mladostništvo je obdobje, ki je **polno sprememb**, raziskovanja in iskanja odgovorov na vprašanja: "Kdo sem?", "Kakšen smisel ima moje življenje?" ipd.

Na telesnem področju fantje in dekleta doživljajo očitne spremembe. Fantom se poveča mišična masa, poraščenost, glas postane nižji, doživijo nočni izliv ... Dekleta pa prvič dobijo menstruacijo, razvijejo se jim prsi, boki ... Ob tem se tudi nivoji hormonov v telesu spremenijo in vse skupaj lahko prinese **veliko negotovosti**, čeprav so te spremembe naraven del rasti.

Ob teh občutkih, se pojavljajo tudi močnejša in velikokrat **nasprotujoča si čustva**.

Za mladostnika so izrednega pomena **sovrstniki**, saj išče svoje mesto v družbi, razvija prijateljstva in tudi prek tega oblikuje svoj pogled na svet.

Iskovanje identitete lahko kmalu pripelje tudi do spoznanja, da je **moja osnovna identiteta, da sem ljubljena Božji sin oz. hčerka**. Iz tega izvira občutek pripadnosti, ki nam ga ne more vzeti nihče. Na tem temelju lahko gradimo svojo edinstveno identiteto naprej. To nam daje zagotovilo, da smo dragoceni in da ima naše življenje smisel.

Trenutno pa smo tudi v Sloveniji priča določenim spodbudam, ki v ta čas mladostniškega iskanja vnašajo **veliko zmede**. Pogosto so povezane z ideologijo spola, ki mladostnika spodbuja bolj k preizkušanju različnih možnosti, kot celostnemu raziskovanju svoje identitete. Poleg zmedenosti so posledice pogosto tudi ranjeni in anksiozni mladostniki brez močnega pristana v življenju in brez prepričana, da so ljubljene, čudovite, vredne in spoštovane prav takšni kot so.

Na tem mestu **moramo vzgojitelji (starši in učitelji) prevzeti odgovornost**, ki pride z našo vlogo, če jo vzamemo resno. Jasno nam mora biti, da je vsaka oseba, ne glede na to kaj je v življenju že naredila, v celoti in brezpogojno ljubljena in da hrepeni po potrditvi ter sprejetosti. In tako ni potrebno, da nas je strah stopiti v odnos s katerokoli osebo. Po drugi strani se moramo zavedati, da skrivanje v "tihi večini" ne prinaša nič dobrega našim otrokom. **Pogovarjanje tudi o vprašanju spremembe spola, grajenje odnosa z vzgojitelji za čim boljše rast otroka, povezovanje s starši s katerimi si delimo podobne vrednote, spremljanje dogodkov na šoli, predvsem pa stalen pogovor z otrokom o vsebinah, ki ga vznemirjajo je le nekaj idej, ki nas ne silijo k revoluciji in uporništvu, spodbujajo pa ustvarjanje bolj zdravega okolja za otroke.**

Spoštljivo in pogumno povejmo kaj mislimo, da je dobro, resnično in prav.

Benjamin Tomažič, prof. informatike na Gimnaziji Želimlje in direktor Inštituta Integrum

Veliko mladih v času vzgojno izobraževalnega sistema svoj primarni dom zamenja za dijaški oz. študentski dom. V procesu vzgoje so to pomembni koraki, zato danes prosimo zanje:

1. Nebeški Oče, naj bodo odnosi med dijaki, študenti in zaposlenimi v domovih pristni in domači.
2. Nebeški Oče, prosimo te za vse vzgojitelje in zaposlene v domovih, da bi mogli varovancem stati ob strani tudi na duhovni ravni.
3. Nebeški Oče, prosimo te za vse starše, predvsem srednješolcev, da bi znali svojim otrokom pustiti primerno svobodo v odraščanju.
4. Nebeški Oče, blagoslovi vse zaposlene v domovih pri njihovem delu, predvsem pri tistem, ki se ga ne vidi.
5. Nebeški Oče, v svoj objem sprejmi vse pokojne dijake, študente in zaposlene v dijaških in študentskih domovih.

Četrtek, 7. 9. 2023

Med človekovimi pravicami in njegovimi dolžnostmi

Danes, v času individualizma, je posebnega pomena vzgoja čuta za skupno dobro, saj je človek družbeno bitje in od vsakega posameznika je odvisno, kakšna bo ta družba in država, v kateri živimo. **Ob vseh mogočih pravicah je potrebno poudarjati tudi naše dolžnosti.**

Lahko bi govorili, da v sodobni družbi zasledimo naslednje socialne stranpoti in slabosti, ki otežujejo naše medsebojne odnose: **politika brez načel, trgovina brez morale, bogastvo brez dela, izobrazba brez vrednot, znanost brez humanosti, brezvestno uživaštvo, želje po uspehu brez truda in odpovedi.**

Nasproti samovoljni svobodi individualizma in pragmatizma je potrebno poudariti človekovo odgovornost in dolžnosti. Pripravljen je osnutek OZN, ki ob človekovih pravicah poudarja tudi pomen človekovih dolžnosti. Žal deklaracija o človekovih dolžnostih še ni bila sprejeta, osnutek pa omenja predvsem naslednje teme oziroma dolžnosti:

Če imamo pravico do življenja, potem imamo tudi dolžnost, da življenje spoštujemo.

Če imamo pravico do svobode, smo dolžni tudi spoštovati svobodo drugih.

Če imamo pravico do varnosti in do življenja brez strahu, potem smo dolžni, da ustvarimo razmere, da lahko vsak človek to varnost tudi uživa.

Če imamo pravico do dela pod pravičnimi in primernimi pogoji, da zagotovimo spodobno raven življenja zase in za svoje družine, smo dolžni, da z delom in s svojimi sposobnostmi naredimo kar največ.

Če imamo pravico do svobode misli, prepričanja in veroizpovedi, smo dolžni spoštovati misli, prepričanja in verska načela vseh drugih.

Če imamo pravico do izobraževanja, potem smo se dolžni učiti kar najbolj poglobljeno in kjer je mogoče, svoje znanje in izkušnje pa deliti z drugimi.

In nazadnje, če imamo pravico izkoriščati naravna bogastva, potem smo dolžni spoštovati zemljo, jo obnavljati ter skrbeti za njene naravne vire.

Pri tem svojem poslanstvu, ki je včasih tudi zahtevno in terja radikalne odločitve, pa nismo sami, ampak smo zbrani v veri, da nas Gospod opogumlja in nam vliva moči in radosti. Vera je živa tudi takrat, ko ne gre za junaška dejanja, marveč za vse, po čemer se človek na svoj način in z vsem življenjem vključuje v Božjo zgodovino odrešenja.

Dr. Anton Jamnik, ljubljanski pomožni škof in predsednik komisije za šolstvo pri SŠK

V vzgojno-izobraževalni proces je vpetih mnogo nevidnih delavcev, ki pa na poti vzgoje opravljajo pomembno delo. Danes se spomnimo vseh teh:

1. Sveti Duh, blagoslavljal vse, ki skrbijo za otroke in mlade z vsakodnevnimi obroki. Naj svoje delo opravljajo z ljubeznijo.
2. Sveti Duh, daj moč vsem, ki kljub nizkim plačam vsakodnevno vztrajajo pri čiščenju in urejanju okolja, v katerem naši mladi živijo.
3. Sveti Duh, daj dar modrosti vsem svetovalnim in drugim strokovnim delavcem, ki skušajo tistim, ki imajo manj talentov ali pa so ti drugačni, pomagati v vsakdanjem življenju.
4. Sveti Duh, nakloni vztrajnost vsem administrativnim delavcem, ki delujejo v vzgoji in izobraževanju in sadov svojega dela velikokrat ne vidijo.
5. Sveti Duh, nakloni polnost večnega življenja vsem rajnim delavcem v vzgoji in izobraževanju, predvsem tistim, ki na polnost odrešenja še čakajo.